

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1546. usque ad annum 1549

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118529

§. 94. Cardinalis Bembi extrema.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66608](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-66608)

rentiæ in Puccianæ Familia Sacello ad Sæc. XVI.
templum B. V. Annuntiatæ erectum u- A.C. 1547.
nacum celebri quodam epitaphio. Cete-
rum Ughellius testatur, quod Robertus
Bellarmini Cardinalis Patrinus fuerit.

§. XCIV.

Cardinalis Bembi extrema.

Alter erat Petrus Bembus Nobilis Ve- Ciac. p. 653.
netus Bernardi Bembi, & Helenæ Joan. de la
Marcellæ filius die vigesima octava Maji Casa in vita
Anno Salvatoris nostri millesimo quin- Petri Bembi.
gentesimo septuagesimo Venetiis natus.
Patrem is habuit Ravennatis Guberna-
torem, cuius prudentia in variis nego-
tiis, ac celeberrimis legationibus a Re-
publica felicebatur, ac præcipue Anno
reparatæ salutis millesimo quadringen-
tesimo octogesimo primo militum suppe-
tias Sixto IV. Papæ ab Alphonsi Arra-
gonii copiis invaso ferre jubebatur, &
postea Legatus Florentiam decretus se-
cum Petrum Bembum Filium suum
duxit, ubi hic ingenium suum Etruscæ
linguæ puritate tantopere excoluit, ut
illius lucubrationes ob styli nitorem, ac
sermonis elegantiam hodie dum omnium
animos admiratione defixos teneant,
licet non desint Scriptorum nonnulli, qui
eum carpant, quod hinc, & inde ob
immodicum nonnisi antiquæ latinitatis
terminos adhibepdi studium operibus
suis

Sæc. XVI. suis insulsa insperserit. Hujus rei ex-
A.C. 1547. emplum præter plurima alia, ob quæ
haud immerito redarguebatur, præpri-
mis producunt, dum Papam Deorum
immortalium favoribus fuisse electum
scribit, ac beatissimam Virginem non-
nunquam Deam appellat. Ceterum an-
num ætatis suæ agens vigesimum secun-
dum Græci sermonis desiderio flagra-
bat, ac propterea Siciliam petens, ibi-
demque triennio commorans celeberrimi
Constantini Lufcaris Magisterio usus
est: redux autem composuit Dialogum
de Æthna, ubi potissimam partem hu-
jus montis incendia descripsit. Porro
errant Historici, qui Bembum tum non-
nisi sexdecim, aut juxta plures alios
Auctores, octodecim annos natum re-
ferunt, cum eo tempore illum saltem
vigesimum quartum ætatis annum atti-
gisse confitetur. De cetero Ferrariam de-
latus ibidem sub Nicolao Leoniceno
Philosophiæ curriculum emensus est,
in Herculis Estensis Aula summi habi-
tus, omnibusque gratus, ac in primis
acceptus. Sub idem tempus festivis
omnium applausibus celebres sermones,
quos *Asolanos* inscripsit, confecit, in
quibus juxta Platonis methodum face-
tos, præcipue Philosophicos dia-
logos de amore exposuit, quos *Asola-
nos* vocabat, mutuans nomen a qua-
dam

dam Marchiæ Tarvisianæ arce, quæ ^{Sæcul. XVI.}
Asola dicebatur, ubi hæc colloquia fuis-
se habita singit. Tanto omnium applau-
su, ut testantur Scriptores, hic liber
ab omnibus excipiebatur, ut minus li-
terati haberentur ii, quibus Asolanæ
illæ disputationes essent incognitæ; re
enim ipsa Bembus tam latinum, quam
Italicum carmen componendi arte præ-
stantissimus erat, idque eidem unice
crimini datur, quod versus magis libe-
ro, imo nonnunquam obsceno calamo
conscripterit.

De cetero Bembus cubili suo ferme *Ciaton. I. c.*
inclusus assidue Lectioni, ac elucubran-^{p. 656.}
dis libris insudabat, tandem vero Leo
X. a*ī* supremum Pontificatus apicem
ejectus, illum ex literaria sua solitudi-
ne eduxit, eumque suum ab Epistolis
Ministrum creavit, quo in munere licet
invitus maxima negotiorum cura, a
qua tamen summopere abhorrebat, im-
plicitus hærere cogebatur, unde labo-
rum assiduitate, ac perpetuis vigiliis
exhaustus in gravissimum incidit mor-
bum, quem nonnisi ægererrime eluctatus
est. Anno Domini millesimo quingen-
tesimo vigesimo primo salubrioris aeris
beneficio potitus Patavii agebat: ast
de Pontificis obitu ibidem certior fa-
ctus Venetias contendit, ubi inter li-
brorum magisteria, ac literatorum com-
mer-

Sæc. XVI. mercia tamdiu amæno fruebatur otio,
A.C. 1547. donec die vigesima Decembris Anno In-
 carnationis Dominicæ millesimo quin-
 gentesimo trigesimo octavo a Paulo III.
 in tertia Cardinalium nominatione pur-
 purple decoraretur. Hoc dignitatis nun-
 tio præter omnem exspectationem acce-
 pto tantopere terrebatur Bembus, ut
 illam omnino recusare statueret, pro-
 ut referunt Historici.

Volunt equidem Scriptorum non-
 nulli, firma tamen ratione destituti,
 quod Bembus, cum Episcopus Bergo-
 mensis esset, ad Cardinalium dignita-
 tem fuerit electus, attamen videtur
 vero similius, quod tum sacris nondum
 Ordinibus initiatus fuerit; id enim ip-
 sus in Epistola ad suorum affinium quem-
 dam die vigesimo quarto Decembris da-
 ta Anno Domini millesimo quingente-
 simo trigesimo nono hunc in modum
 perscripsit. „ Hisce Nativitatis Domi-
 „ nicæ Festis initiandus, ad sacrum
 „ Presbyteratus Ordinem sum promo-
 „ vendus, quapropter me tanto Sacri-
 „ ficio idoneum reddere intentus sum:
 „ vos autem dexteræ Excelsi mutatio-
 „ nem in me factam admiremini. „ Su-
 „ scepto igitur sacro hoc Ordine a summo
 Pontifice Eugubinæ Ecclesiæ præfici-
 tur, at ea relicta Bergomensem rexit,
 ubi

ubi nullas probi Pastoris partes præter- Sæcul. XVI.
misisse , testantur omnes. Post hæc A.C. 1547.

idem accensebatur primo Cardinalibus Ciacon. l. c.
Diaconis tit. sancti Cyriaci , postea ve- p. 657. &
ro Cardinalis Presbyter tit. S. Chryso- 658.

goni creatus , eo dimisso titulum S. Cle-
mentis assumpit , ac Anno post Chri-
stum natum millesimo quingentesimo
quadragesimo septimo die decima octa-
va Januarii obiit , annos natus septua-
ginta sex , septem Menses , ac viginti
novem dies ; cum enim incautior equo
vehernetur , ac durius in ostio ad parie-
tem offenderet , ea ex plaga in febrim ,
& tandem in tumulum incidit , sepul-
tus in choro Ecclesiæ ad S. Mariam su-
pra Minervam , ubi Torquatus Bembus
eius Filius monumentum cum sepulcra-
li inscriptione , quæ hodieum visitur ,
erigi jussit , atque Hieronymus Quirinus
Patavii in celeberrimis D. Antonii ædi-
bus mortuo statuam poni curavit . Ejus
vitæ Historiam conscripsit Joannes de
Casa , qui etiam cuncta illius opera
exacte recensuit , inter quæ præter alia
carmina Italo sermone conscripta poe-
ma reperitur ab eo de Fratribus sui Caroli
obitu compositum , quod absque contro-
versia ceteris omnibus palmam eripit , a-
deo , ut merito affirmari possit , quod ni-
hil elegantius , nihilque tenerimum af-
fectum magis comprobans perlegi pos-
sit.

Sæcul. XVI. sit. Nihilominus merito redarguitur,
A.C. 1547. quod in eo sensu, quo intelligi voluit,
 Christum Dominum appellari Heroem;
 insuper de Dei Verbo quandoque minus
 reverenter scripsisse insimulatur. Præ-
 ter hæc, cum nondum Cardinalitia dig-
 nitate fulgeret, literas, nomine Leonis
 X. cui a secretis erat, a se scriptas di-
 vulgavit, earumque collectionem
 Paulo III. tum Romanam Ecclesiam gu-
 bernanti nuncupavit, eumque scientia-
 rum prærogativa Leone X. longe supe-
 riorem deprædicavit: verum hoc elo-
 gium minus gratis auribus exceptum
 immodicæ adulatio[n]is, necnon animi
 erga suum benefactorem admodum in-
 grati vitio adscribebatur, qua expro-
 batione Bembus magis commotus, ut
 culpam a se amoveret, ita respondit:
 „ Paulum III. Leone priorem habui,
 „ sed unice ob præstantiam humanio-
 „ rum literarum, quarum profundam
 „ cognitionem assequi Leo X. tempo-
 „ rum iniquitate prohibebatur, qui cer-
 „ to adspirante æquioris ævi opportu-
 „ nitate ingentes in illis quoque pro-
 „ gressus fecisset: Interim nec unquam,
 „ quis horum alteri prudentia, constan-
 „ tia, benignitate, ac liberalitate po-
 „ tior fuerit, decidere præsumpsi,
 „ quamvis alioquin Paulum III. erudi-
 tionis laude Leoni X. prævaluuisse,
 „ haud

„ haud ægre deprehendi valeat, nihi- Sæcul. XVI.
A.C. 1547.
 „ lominus me Beneficiorum, quæ a
 „ Leone X. accepi, immemorem fuisse
 „ non arbitror, fateor tamen, me a
 „ Paulo III. pluribus adhuc favoribus
 „ fuisse cumulatum. „ Porro prius-
 quam hasce literas divulgasset, Vene-
 tus decem Senatorum Magistratus, de-
 functo Navagero, Bembum impulit,
 ut Anno Salutis nostræ millefimo quin-
 gentesimo trigesimo Reipublicæ Histo-
 riæ conscriberet, quam, morte præ-
 ventus, perficere haud poterat. Equi-
 dem hic labor præcipue Viro jamjam
 sexagenario permolestus accidit, ac a-
 liunde Bembus nullum sibi subsidium
 polliceri poterat ex Navageri commen-
 tariis, quæ ipse morti proximus igne
 comburi jussérat, nihilominus maluit
 Bembus sese huic molestiæ exponere,
 quam hoc obsequii genus Patriæ suæ
 denegare: eapropter primam huic ope-
 ri manum admovit Anno post Christum
 natum millefimo quadringentesimo o-
 ctogesimo sexto, seu circiter eo a tem-
 pore, quo Sabellicus suam historiam
 absolvit, Bembus eam inchoavit, at-
 que usque ad Julii II. obitum perduxit.

§. XCV.

Hist. Ecclesi. Tom. XXXIX. F f